

РЕШЕНИЕ

КАРАР

2026 елның «22» июне

а. Өтәшкә

№ 35

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Өтәшкә авыл жирлегә Советы депутаты статусы турындагы нигезләмәне раслау хакында.

«Гавами хакимиятнең бердәм системасында жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2025 елның 20 мартындагы 33-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 24 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Өтәшкә авыл жирлегә» муниципаль берәмлегә Уставы, Татарстан Республикасы Советы тарафыннан Өтәшкә авыл жирлегә **карап итте:**

1. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Өтәшкә авыл жирлегә Советы депутаты статусы турында кушымта итеп бирелә торган нигезләмәне расларга.

2. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Өтәшкә авыл жирлегә Советы карарының үз көчен югалтуын танырга.:

- "Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Өтәшкә авыл жирлегә Советы депутаты статусы турындагы нигезләмәне раслау хакында»2021 елның 9 мартындагы 28 номерлы;

- "Зеленодольск муниципаль районы Өтәшкә авыл жирлегә Советының 09.03.2021 ел, №28 карары белән расланган Зеленодольск муниципаль районы Өтәшкә авыл жирлегә Советы депутаты статусы турындагы нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында»2021 елның 18 августындагы 44 номерлы;

- «Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Өтәшкә авыл жирлегә Советының 2021 елның 9 мартындагы 28 номерлы карары белән расланган (Өтәшкә авыл жирлегә Советының 2021 елның 18 августындагы 44 номерлы карары белән кертелгән үзгәрешләр белән) Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Өтәшкә авыл жирлегә Советы депутаты статусы турындагы нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында»2021 елның 20 декабрендәге 53 номерлы карары;

- «Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Өтәшкә авыл жирлегә Советының 2021 елның 9 мартындагы 28 номерлы карары белән расланган Өтәшкә авыл жирлегә Советы депутаты статусы турындагы нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында " 2023 елның 6 апрелдәге 105 номерлы (Өтәшкә авыл жирлегә Советының 2021 елның 18 августындагы 44 номерлы, 2021 елның 20 декабрендәге 53 номерлы карары белән кертелгән үзгәрешләр белән)

- «Өтәшкә авыл жирлегә Советының 2021 елның 9 мартындагы 28 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Өтәшкә авыл жирлегә Советы депутаты статусы турындагы нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында»2023 елның 23 августындагы 122 номерлы (Өтәшкә авыл жирлегә Советының 2021 елның 18 августындагы 44 номерлы, 2021

елның 20 декабрәндәге 53 номерлы, 2023 елның 6 апреләндәге карарлары белән кертелгән үзгәрешләр белән) 105)»;

- «Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Өтәшкә авыл җирлегә Советының 2021 елның 9 мартындагы 28 номерлы карары белән расланган (Өтәшкә авыл җирлегә Советының 2021 елның 18 августындагы карарлары белән кертелгән үзгәрешләр белән) Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Өтәшкә авыл җирлегә Советы депутаты статусы турындагы нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында " 2023 елның 13 декабрәндәге 132 номерлы карары белән расланган. №44, 2021 елның 20 декабрәндәге 53, 2023 елның 6 апреләндәге 105, 2023 елның 23 августындагы 122)»;

- «Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Өтәшкә авыл җирлегә Советының 2021 елның 9 мартындагы 28 номерлы карары белән расланган (Өтәшкә авыл җирлегә Советының 2021 елның 18 августындагы карарлары белән кертелгән үзгәрешләр белән) Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Өтәшкә авыл җирлегә Советы депутаты статусы турындагы нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында " 2026 елның 08 апреләндәге 30 номерлы карары белән. №44, 2021 елның 20 декабрәндәге 53, 2023 елның 6 апреләндәге 105, 2023 елның 23 августындагы 122, 2023 елның 13 декабрәндәге 132)»

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасының рәсми хокукий мәғлүмат порталында урнаштырырга (<http://pravo.tatarstan.ru>) һәм Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталы составындагы Зеленодольск муниципаль районының рәсми сайтында (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru>) «Интернет " мәғлүмат-телекоммуникация челтәрендә, шулай ук җирлекнең түбәндәге адреслар буенча урнашкан мәғлүмат стөндларында: Өтәшкә авылы, таулы ур., 99а йорт (җирлек администрациясе бинасы), Өтәшкә авылы, Үзәк ур., 40а йорт (мәдәният йорты бинасы)

Өтәшкә авыл җирлегә
башлыгы, Совет рәисе

А. А. Клопов

**Россия Федерациясе Татарстан Республикасы Зеленодольск
муниципаль районының Өтәшкә авыл жирлеге Советы депутаты статусы
турында нигезләмә.**

Өлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Өтәшкә авыл жирлеге Советы депутатының (алга таба-депутат) хокукларын һәм бурычларын билгели, алар үз вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда төп хокукый һәм социаль гарантияләрен күздә тоталар.

1 Статья. Депутат статусының хокукый нигезе

1. Депутат статусы Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Өтәшкә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы (алга таба – Устав), өлеге Нигезләмә нигезендә билгеләнә.

2. Депутат булып бермандатлы сайлау округы буенча муниципаль сайлауларда сайланган һәм Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Өтәшкә авыл жирлеге Советында (алга таба – жирлек Советы) Россия Федерациясе законнарында һәм муниципаль норматив хокукый актларда каралган вәкиллекле һәм башка вәкаләтләрен гамәлгә ашырырга вәкаләтле Россия Федерациясе гражданы тора.

3. Депутат үз эшчәнлегендә Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль законнарга, Татарстан Республикасы Конституциясенә, уставка һәм муниципаль норматив хокукый актларга, шулай ук сайлаучыларның мәнфәгатьләренә таяна.

4. Депутатка үз вәкаләтләрен тоткарлыксыз башкару өчен шартлар тәэмин ителә.

5. Депутат үз статусыннан депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле булмаган эшчәнлек өчен файдаланырга хокуклы түгел.

2 Статья. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыру шартлары

1. Депутатлар үз вәкаләтләрен даими булмаган нигездә башкаралар, депутат эшчәнлеген төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт бурычларын үтәү белән бергә алып баралар, моңа уставта билгеләнгән очраклар керми.

2. Депутатка үз вәкаләтләрен даими булмаган нигездә гамәлгә ашыру өчен эш бирүче тарафыннан эш урынын (вазыйфасын) саклап калып, дәвамлылыгы устав белән билгеләнгән чорга эштән азат ителү гарантияләнгән.

3. Жирлек Советы депутатларының билгеләнгән саныннан кимендә 10 проценты даими нигездә эшли.

3 Статья. Депутат вәкаләтләре чоры

1. Депутатның вәкаләтләре чоры биш ел тәшкил итә.

2. Депутатның вәкаләтләре ул сайланган көннән башлана һәм яңа чакырылыш жирлек Советының хокуклы составтагы беренче утырышын уздырган көннән туктатыла..

4 Статья. Депутат статусына бәйле чикләүләр, тыюлар

1. «Гавами хакимиятнең бердәм системасында җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2025 елның 20 мартындагы 33-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән очраклардан тыш, депутатлар Россия Федерациясе сенаторлары, Россия Федерациясе Федераль Собрание Дәүләт Думасы депутатлары, Россия Федерациясе субъектларының закон чыгару органнары депутатлары була алмый, Россия Федерациясенең башка дәүләт вазыйфаларын, Россия Федерациясе субъектларының дәүләт вазыйфаларын, шулай ук дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларын һәм муниципаль хезмәт вазыйфаларын башкара алмый. (алга таба – 33-ФЗ номерлы Закон), башка федераль законнар белән.

2. Депутат, 33-ФЗ номерлы законда, башка федераль законнарда билгеләнгән очраклардан тыш, башка муниципаль берәмлекнең вәкилләк органнары депутаты яисә башка муниципаль берәмлекнең муниципаль берәмлеге башлыгы вәкаләтләрен бер үк вакытта башкара алмый.

3. Депутатлар Россия Федерациясенең коррупциягә каршы көрәш турындагы законнары белән билгеләнгән чикләүләрен, тыюларны үтәргә, бурычларны үтәргә тиеш.

4. Үз вәкаләтләрен даими нигездә гамәлгә ашыручы депутатлар:

1) эшқуарлык эшчәнлеге белән шәхсән яисә ышанычлы затлар аша шөгыльләнәргә;

2) коммерциячел яисә коммерциягә карамаган оешма белән идарә итүдә катнашырга, түбәндәге очраклардан тыш:

а) сәяси партия, һөнәри берлек органнары, шул исәптән җирле үзидарә органнарында төзелгән беренчел һөнәр берлеге оешмасының сайланулы органнары белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашу, башка иҗтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчәмсез мөлкәт милекчеләре ширкәтенең съездында (конференциясендә) яисә гомуми җыелышында катнашу;

б) коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә (сәяси партия, һөнәри берлек органнары, шул исәптән җирле үзидарә органнарында төзелгән беренчел һөнәр берлек оешмасының сайланулы органнары белән идарә итүдә катнашудан, башка иҗтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчәмсез мөлкәт милекчеләре ширкәтенең съездында (конференциясендә) яисә гомуми җыелышында катнашудан тыш) һәм Татарстан Республикасы Законнарында билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы рәисенә алдан хәбәр итү белән;

в) Россия Федерациясе субъекты муниципаль берәмлекләре Советнарында, Муниципаль берәмлекләренң башка берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә бирү;

г) оештыручысы (акционерны, катнашучыны) муниципаль берәмлек булган оешманың идарә органнарында һәм Ревизия комиссиясендә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен муниципаль берәмлек исемнән оешманы гамәлгә куючы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибен йә муниципаль милектәге акцияләргә (устав капиталындагы өлешләргә) идарә итү тәртибен билгеләүче муниципаль хокукий актлар нигезендә түләүсез нигездә бирү;

д) федераль законнарда каралган башка очраклар;

3) укытучылык, фәнни һәм башка иҗат эшчәнлегеннән тыш, башка түләүле эшчәнлек белән шөгыльләнәргә. Шулай ук вакытта укытучылык, фәнни һәм башка иҗат эшчәнлеге, Әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, бары тик чит дәүләтләр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданныгы булмаган затлар акчалары исәбеннән генә финанслана алмый.;

4) Әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, попечительлек яисә күзәтчелек советлары, коммерциягә карамаган чит ил хөкүмәтнеке булмаган оешмаларының һәм Россия Федерациясе территориясендә эш итүче аларның структур бүлекчеләренң башка органнары составына керергә.

5. Муниципаль вазыйфаларны биләүче, вәкаләтләрен даими нигездә гамәлгә ашыручы затлар граждән, административ яисә жинаять эше йә административ хоук бозу турындагы эш буенча яклаучы яисә вәкил (законлы вәкилле очраklarыннан тыш) сыйфатында катнаша алмыйлар.

5 Статья. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Депутат вәкаләтләре түбәндәге очраklarда вакытыннан алда туктатыла:
 - 1) үлем;
 - 2) үз теләге белән отставкага китү;
 - 3) суд тарафыннан хоукка сәләтсез яисә хоукка сәләте чикләнгән дип тану;
 - 4) суд тарафыннан хәбәрсез югалган дип танылу яисә вафат дип игълан ителү;
 - 5) аңа карата судның гаепләү хөкеменең законлы көченә керүе;
 - 6) даими яшәү урынына Россия Федерациясеннән читкә чыгу;
 - 7) Россия Федерациясе граждәнлыгын туктату яисә чит дәүләт граждәнлыгы (граждәнлыгы) йә яшәүгә рөхсәте яисә Россия Федерациясе граждәнның чит дәүләт территориясендә даими яшәү хоукын раслый торган башка документы булу;
 - 8) жирлек Советы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату;
 - 9) хәрби хезмәткә чакыру яисә аны алмаштыручы альтернатив граждән хезмәтенә юллама;
 - 10) чит ил агенты статусын алу;
 - 11) 33-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән башка очраklar.
2. Депутатның вәкаләтләре жирлек Советы карары белән алты ай рәттән жирлек Советының барлык утырышларында житди сәбәпләр булмаганда вакытыннан алда туктатыла.
3. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында жирлек Советы тарафыннан карар кабул ителгән Депутат әлегә карарга карата шикаять белдерү турындагы гариза белән әлегә карар рәсми басылып чыккан көннән алып 10 көн эчендә судка мөрәжәгать итәргә хоуклы.
4. Вәкаләтләре жирлек Советының депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турындагы карары нигезендә вакытыннан алда туктатылган депутат күрсәтелгән карарга суд тәртибендә шикаять биргән очракта, жирлек Советы суд карары законлы көченә кәргәнче жирлек Советы депутатларын өстәмә сайлаулар билгеләү турында Карар кабул итәргә хоуклы түгел.
5. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында жирлек Советы карары вәкаләтләрне вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көннән алып 30 көннән дә соңга калмыйча, ә бу нигез жирлек Советы сессияләре арасында барлыкка килгән булса, мондый нигез барлыкка килгән көннән алып өч айдан да соңга калмыйча кабул ителә.
6. Әгәр жирлек Советының депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турындагы карары статьяның 1 өлешендә 2 пунктында каралган нигездә әлегә статьяның 5 өлешендә каралган срокларда кабул ителмәгән булса, депутат процессуаль законнарда каралган тәртиптә жирлек Советының гамәл кылмавына шикаять белдерү турындагы гариза белән судка мөрәжәгать итәргә хоуклы.
7. Татарстан Республикасы Рәисе депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мөрәжәгать иткән очракта, вәкаләтләрне вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көн әлегә гаризаның жирлек советына кәргән көне була..

6 Статья. Депутат хоуклары

1. Депутатның:
 - 1) жирлек Советында даими комиссияләргә һәм тиешле вазыйфаларга сайларга һәм сайланьрга;

- 2) жирлек Советы каравы өчен мәсьәләләр тәкъдим итәргә;
- 3) жирлек Советы тарафыннан төзелә торган органнарны һәм жирлек Советы тарафыннан сайлана торган (билгеләп куела торган, килештерелә торган) вазыйфай затларның кандидатураларын төзү мәсьәләләре буенча фикер әйтәргә;
- 4) жирлек советының хокукий актлары проектларын хокук чыгару инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә кертәргә;
- 5) көн тәртибе, карала торган мәсьәләләргә карау тәртибе һәм асылы буенча тәкъдимнәр һәм искәрмәләр, жирлек Советы карарлары проектларына төзәтмәләр кертәргә;
- 6) жирлек Советы сессияләрендә чираттан тыш хисапны яисә жирлек Советы карамагындагы теләсә кайсы органның яисә вазыйфай затның мәгълүматын тыңлау турында тәкъдимнәр кертәргә;
- 7) жирлек Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә фикер алышуларда катнашырга;
- 8) үз тәкъдимнәренә нигезләп һәм тавыш бирү мотивлары буенча чыгыш ясарга, белешмәләр бирергә;
- 9) жирлек Советы сессияләрендә гражданның, аның фикеренчә, иҗтимагый әһәмияткә ия булган мөрәҗәгатьләрен игълан итәргә;
- 10) жирлек Советы тарафыннан төзелә торган органнарның составы (сан ягыннан, персонал яктан) һәм жирлек Советы тарафыннан сайлана торган (билгеләп куела торган, килештерелә торган) вазыйфай затларның кандидатуралары буенча фикер әйтәргә;
- 11) даими комиссияләренең, жирлек Советы сессияләренең беркетмәләре белән танышырга;
- 12) депутат ярдәмчеләре булырга тиеш.

7 мaddә. Депутат таныклыгы һәм күкрәк билгесе

1. Депутатның жирлек Советы депутатының шәхесен һәм вәкаләтләрен раслый торган документ булып торган таныклыгы һәм күкрәк тамгасы бар, ул аларны үз вәкаләтләре чоры дәвамында куллана.

8 мaddә. Депутат эшчәнлегә рәвешләре

1. Депутат эшчәнлегә рәвешләре булып:
 - 1) жирлек Советы сессияләре эшендә катнашу;
 - 2) жирлек Советының даими комиссияләре эшендә катнашу;
 - 3) федераль дөүләт хакимияте органнарының, Татарстан Республикасы дөүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының вазыйфай затларына, барлык оештыру-хокукий рәвештәгә оешма җитәкчеләренә, иҗтимагый берләшмәләргә мөрәҗәгать;
 - 4) муниципаль хокукий акт проектын кертү;
 - 5) жирлек Советы тарафыннан кабул ителә торган муниципаль хокукий актлар проектларын эшләүдә катнашу;
 - 6) жирлек Советы тарафыннан Татарстан Республикасы Дөүләт Советына закон чыгару инициативасы тәртибендә кертелә торган Татарстан Республикасы законнары проектларын әзерләүдә катнашу;
 - 6) депутат гарызнамәсе кертү;
 - 8) сайлаучылар белән очрашулар, аларның мөрәҗәгатьләре белән эшләү, үзе вәкил булган жирлек халкына үз эшчәнлегә һәм жирле үзидарә органнары эшчәнлегә турында мәгълүмат бирү;
 - 9) жирле референдумнарны, гавами тыңлауларны, җыелышларны, конференцияләргә һәм гражданның сорашып белешүләргә оештыруда һәм уздыруда катнашу;
 - 10) территорияль иҗтимагый үзидарә оештыруда катнашу.

2. Депутат үз эшчәнлеген федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында, башка муниципаль хокукий актларда һәм җирлек Советы Регламентында каралган башка рәвешләрдә дә гамәлгә ашырырга мөмкин.

9 маддә. Депутат ярдәмчеләре

1. Депутат депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыруда аңа ярдәм күрсәтү өчен өч ярдәмчегә ия булырга хокуклы. Депутат ярдәмчеләренең эше (эшчәнлеге) иҗтимагый башлангычларда башкарыла.

2. Депутат үз ярдәмчеләре өчен җаваплы һәм аларны теләсә кайсы вакытта алыштырырга хокуклы.

3. Депутат ярдәмчеләре эшенең (эшчәнлегенең) хокукий нигезләре җирлек Советы тарафыннан раслана торган җирлек Советы депутаты ярдәмчесе турындагы нигезләмәдә билгеләнә.

10 маддә. Депутатның сайлаучылар белән үзара мөнәсәбәтләре

1. Депутат җирлектә яшәүчеләр, шулай ук шәһәр территориясендә урнашкан предприятие, оешма коллективлары, муниципаль һәм башка органнар белән элемтәдә тора.

2. Депутат сайлаучылар алдында, үз эше турында елга кимендә бер тапкыр хисап тотып, вакыт-вакыт аларга җирлек советы эше турында хәбәр итә, шулай ук айга кимендә бер тапкыр халыкны кабул итә.

3. Депутат җирлек халкының законлы хокукларын, ирекләрен һәм мәнфәгатьләрен тәэмин итү буенча законнарда каралган чаралар күрә, алардан кәргән тәкъдимнәрне, гаризаларны, шикәятьләрне карый, үз вәкаләтләре чикләрендә алардагы мәсьәләләрне дәрәжә һәм вакытында хәл итәргә булыша.

4. Гражданның кабул итә;

5. Җәмәгатьчелек фикерен өйрәнә һәм кирәк булганда тиешле дәүләт хакимияте органнарына, җирле үзидарә органнарына һәм иҗтимагый берләшмәләргә тәкъдимнәр кертә.

6. Депутатның сайлаучылар белән очрашулары депутатларның сайлаучылар белән очрашуларын уздыру өчен Зеленодольск муниципаль районының Өтәшкә авыл җирлегенә башкарма комитеты тарафыннан махсус бүлеп бирелгән урыннарда, шулай ук депутатларның сайлаучылар белән очрашуларын уздыру өчен Зеленодольск муниципаль районының Өтәшкә авыл җирлегенә башкарма комитеты тарафыннан бирелә торган биналарда аларны биш тәртибкә туры китереп үткәрелә.

7. Депутатның сайлаучылар белән очрашулары Россия Федерациясенең җыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, йөрешләр һәм пикетлар турындагы законнары нигезендә үткәрелә.

8. Депутатның сайлаучылар белән очрашуларын оештыруга яисә уздыруга каршылык Россия Федерациясенең законнары нигезендә административ җаваплылыкка китерә.

11 маддә. Депутатларның Депутат этикасы кагыйдәләрен үтәве

1. Депутат җирлек Советы тарафыннан раслана торган депутат этикасы кагыйдәләрен үтәргә, шул исәптән түбәндәге йөкләмәләрне үтәргә тиеш:

1) шәхсән үзенә яисә якин туганнарына кагылышлы мәсьәләләрне хәл иткәндә җирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфаи затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданны эшчәнлегенә йогынты ясау өчен җирле үзидарә органнары эшендә катнашудан тыелып калырга һәм депутат статусыннан файдаланмаска;

2) депутат вазыйфаларын объектив үтәүдә шик тудырырлык үз-үзенә тотудан тыелып торырга, шулай ук аның абруена яисә җирлек Советы абруена зыян китерерлек конфликтлы хәлләрдән качарга;

3) мөнфөгатьләр конфликты килеп чыгу куркынычы булганда-шәхси кызыксыну (турыдан-туры яисә читләтәп) депутат бурычларын тиешенчә, объектив, гадел үтәүгә йогынты ясый яисә йогынты ясый алган вәзгыять, - бу хакта жирлек советына хәбәр итәргә һәм аның әлеге мөнфөгатьләр конфликтын булдырмауга яисә жайга салуга юнәлдерелгән карарын үтәргә;

4) гавами чыгышларның жирлек Советында билгеләнгән кагыйдәләрен үтәргә;

5) Федераль закон нигезендә конфиденциаль характердагы белешмәләргә кертелгән, депутат бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә аңа билгеле булган белешмәләрне депутат эшчәнлегенә бәйле булмаган максатларда фаш итмәскә һәм файдаланмаска;

6) депутат бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә физик һәм юридик затлардан (бүләкләр, акчалата бүләкләү, ссудалар, хезмәт күрсәтүләр, күңел ачулар, ял итү, транспорт чыгымнары өчен түләү һәм башка бүләкләүләр) түләмәскә).

12 маддә. Депутатның жирлек Советы сессияләрендә катнашуы

1. Депутат жирлек Советының барлык сессияләрендә дә катнашырга тиеш.

2. Депутат жирлек Советы сессияләрен үткөрү вакыты һәм урыны, карауга кертелә торган мәсьәләләр турында мәгълүмат ала, шулай ук әлеге мәсьәләләр буенча барлык кирәкле материалларны жирлек Советы Регламенты нигезендә ала.

3. Жирлек Советы сессияләрендә катнаша алмаганда, депутат, бер көннән дә соңга калмыйча, бу хакта жирлек Советы Президиумына хәбәр итә..

13 маддә. Депутатларның жирлек Советының даими комиссияләре эшендә катнашуы.

1. Депутат үзе әгъза булып торган жирлек Советы даими комиссияләренә барлык утырышларында да шәхсән катнашырга тиеш.

2. Депутат даими комиссияләр утырышларын үткөрү вакыты һәм урыны, карауга кертелә торган мәсьәләләр турында мәгълүмат ала, шулай ук әлеге мәсьәләләр буенча барлык кирәкле материалларны жирлек Советы Регламенты нигезендә ала.

3. Даими комиссияләр утырышларында катнаша алмаганда, депутат, бер көннән дә соңга калмыйча, бу хакта даими комиссия рәисенә йә Үтәшкә авыл жирлегә башлыгына хәбәр итә..

14 маддә. Депутатның вазыйфаи затлар тарафыннан беренче чиратта кабул итү хокукы

1. Депутат эшчәнлегә мәсьәләләре буенча депутат жирлек территориясендә жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затлары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр житәкчеләре тарафыннан чираттан тыш кабул итү хокукыннан файдалана.

2. Депутат вазыйфаи затка турыдан-туры яисә вазыйфаи затның кабул итү бүлмәсе (секретариаты) аша телдән йә язмача мөрәжәгать итә.

3. Телдән мөрәжәгать иткән очракта кабул итү вакыты жирлек Советы депутаты белән килешенгән вазыйфаи зат тарафыннан билгеләнә, ә депутат язмача мөрәжәгать иткән очракта кабул итү вакыты депутат мөрәжәгатен алган көннән өч көннән дә соңга калмыйча вазыйфаи зат тарафыннан билгеләнә.

4. Депутатны кабул итү мөмкинлегә булмаганда, вазыйфаи зат депутат белән килешү буенча өч көн эчендә башка вакыт билгели.

15 маддә. Депутатның мәгълүмат алу һәм тарату хокукы

1. Депутат жирле үзидарә органнарыннан, муниципаль предприятиеләрдән, учреждениеләрдән һәм аларның вазыйфаи затларыннан

закон белән саклана торган сер булып тормаган депутатлык эшчәнлегенә бәйле мәсьәләләр буенча мәгълүмат алырга хокуклы.

2. Депутат массакүләм мәгълүмат чараларында үз эшчәнлегенә мәсьәләләргә буенча Федераль законда каралган тәртиптә чыгыш ясарга хокуклы.

16 маддә. Депутат мөрәҗәгатьләрен карау

1. Депутат дәүләт органнарына, җирле үзидарә органнарына, барлык оештыру-хокукий рәвешләрдәгә оешмаларга, иҗтимагый берләшмәләргә, депутат эшчәнлегенә мәсьәләләргә буенча тиешле вазыйфаи затларга телдән яисә язмага мөрәҗәгать итәргә хокуклы.

2. Депутат депутат эшчәнлегенә мәсьәләләргә буенча мөрәҗәгать иткән җирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр һәм аларның вазыйфаи затлары депутатка аның мөрәҗәгатенә җавап бирергә яисә ул соратып ала торган документларны яисә белешмәләргә, әгәр мөрәҗәгәткә өстәмә өйрәнү яки тикшерү таләп ителмәсә, кабул ителгән көннән алып 15 көн эчендә тапшырырга тиеш.

3. Депутат мөрәҗәгатенә бәйле рәвештә нинди дә булса сорауларны өстәмә тикшерү яисә өстәмә өйрәнү үткәргә кирәк булган очракта, әлегә статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән вазыйфаи затлар һәм җитәкчеләр бу хакта депутат мөрәҗәгатен алган көннән алып 15 көн эчендә депутатка хәбәр итәргә тиеш. Соңгы җавап депутатка депутатның язма мөрәҗәгатен алган көннән алып 30 көннән дә соңга калмыйча тапшырыла.

4. Дәүләт органнары, барлык оештыру-хокукий рәвешләрдәгә оешмалар, иҗтимагый берләшмәләр, аларның вазыйфаи затлары тарафыннан депутатлар мөрәҗәгатьләрен карау тәртибе һәм сроклары законнар белән билгеләнә.

5. Депутат җирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр тарафыннан мөрәҗәгәткә куелган мәсьәләләргә карауда турыдан-туры катнашырга хокуклы.

17 маддә. Депутат сорауы

1. Депутат яисә депутатлар төркеме җирлек Советы компетенциясенә керә торган мәсьәләләр һәм үзенең депутатлык эшчәнлегенә мәсьәләләргә буенча җирлек башлыгына, җирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр җитәкчеләренә депутат гарызнамәсә белән мөрәҗәгать итәргә хокуклы.

2. Депутат гарызнамәсә җирлек Советы сессиясендә язма рәвештә кертелә һәм җирлек Советы сессиясендә игълан ителә. Депутат гарызнамәсен рәсмиләштерү җирлек Советы Регламенты нигезендә башкарыла.

3. Депутат сорауы җибәрелгән Орган яисә вазыйфаи зат аңа җавапны алган көннән алып 15 көн эчендә язма рәвештә бирә.

18 маддә. Депутатның бурычлары

1. Депутат бурычлы:

1) үз эшчәнлеген гамәлгә ашырганда Россия Федерациясә Конституциясен, федераль законнарны, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын, җирлек уставын, башка муниципаль хокукий актларны үтәргә; гражданның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәүне һәм яклауны тәмин итәргә;

2) сайлаучыларны даими рәвештә, кимендә айга бер мәртәбә кабул итәргә;

3) гражданның, барлык оештыру-хокукий рәвешләрдәгә оешмаларның, иҗтимагый берләшмәләргә, дәүләт хакимияте органнарының, җирле үзидарә

органнарының мөрәҗғәгатьләрен үз вакытында карарга һәм аларга үз компетенциясе чикләрендә җаваплар бирергә;

4) сайлаучылар алдында турыдан-туры очрашуларда хисап тотарга, шулай ук үз эшләре турында массакүләм мәгълүмат чаралары аша елга кимендә бер мәртәбә хәбәр итәргә;

5) депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләргә үтәргә;

6) дәүләт һәм закон белән саклана торган башка сер сакларга, шулай ук депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле рәвештә гражданның шәхси тормышына, намусына һәм абруена кагылышлы аңа билгеле булган белешмәләргә ачмаска.

2. Депутат федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, җирлек уставы һәм җирлек Советының муниципаль хокукый актлары белән үзенә йөкләнгән башка бурычларны башкара.

19 маддә. Депутатның җирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары белән үзара мөнәсәбәтләре

1. Депутат, җирле үзидарәнең коллегиаль органы әгъзасы буларак, җирлек советы, аның органнары эшчәнлегендә актив катнашуын тәэмин итә торган тулы хокукларга ия.

2. Җирлек советы депутатның сайлау округындагы, җирлек Советындагы эше, җирлек Советы карарларын һәм йөкләмәләрен үтәве турында хәбәрән тыңлый.

3. Җирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары депутатка аның эшендә кирәкле ярдәм күрсәтәләр, депутатка җирле үзидарә органнары эшчәнлегендә турында, үзидарә территориясен ыңгырсады һәм социаль үстерү программаларын үтәү барышы турында, депутатның тәнкыйди искәртмәләргә һәм тәкъдимнәргә буенча кабул ителгән чаралар турында хәбәр итәләр, депутатның законнары, муниципаль берәмлекләргә вәкиллекле органнарының эш практикасын, җәмәгәтьчелек фикерен өйрәнүенә булышлык итәләр.

20 маддә. Депутат эшчәнлегенә социаль һәм башка гарантияләре

1. Депутат эшчәнлегенә гамәлгә ашыруның социаль һәм башка гарантияләргә җирлекнең законнары, Муниципаль норматив хокукый актлары белән билгеләнә.

2. Депутатларны җинаять яисә административ җаваплылыкка тартканда, тоткарлаганда, кулга алганда, тентүдә, сорау алуда, аларга карата башка җинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр кылганда, шулай ук депутатларга карата, алар биләгән торак һәм (яисә) хезмәт урыны, аларның багажы, шәхси һәм хезмәт транспорт чаралары, язышу вакытында оператив-эзләү чаралары үткәргәндә депутатларның хокуклары гарантияләргә алар файдалана торган элемент чаралары, аларга караган документлар федераль законнар белән билгеләнә.

3. Депутат әйтелгән фикер, тавыш биргәндә белдерелгән позиция һәм депутат статусына туры килә торган башка гамәлләр өчен, шул исәптән вәкаләтләр чоры тәмамлангач та, җинаять яисә административ җаваплылыкка тартыла алмый. Өлегә нигезләмә депутат тарафыннан федераль законда каралган гавами мыскыллаулар, яла ягулар яисә башка хокук бозулар җибәрелгән очракларга кагылмый.

4. Коррупциягә каршы көрәш турында Россия Федерациясе законнары нигезендә мәнфәгәтьләр конфликтын булдырмау яисә җайга салу турындагы таләпләргә үтәмәгән өчен депутатның коллегиаль карарлар кабул итүдә (шул исәптән көн тәртибендәгә мәсьәләләр буенча тавыш бирүдә) катнашуы йә биләгән вазыйфасы буенча Россия Федерациясе норматив хокукый актларында каралган башка бурычларны үтәве депутатны җаваплылыкка тарту өчен нигез булып тормый.

21 маддә. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыруда каршылыктар тудырган өчен җаваплылык

Җирле үзидарә органнарының, оешмаларның һәм иҗтимагый берләшмәләрнең вазыйфаи затлары тарафыннан әлеге Нигезләмә нигезләмәләрен үтәмәү, шул исәптән әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән срокларны һәм депутат гарызнамәләренә һәм мөрәҗәгатьләренә җаваплар бирү тәртибен үтәмәү, белә торып ялган мәгълүмат бирү, мәгълүмат бирүдән хокуксыз баш тарту, аны бирүдән читләшү, депутатларны кабул итү кагыйдәләрен бозу, каралган җаваплылыкка китерә законнар белән.